

Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov

2020/2223(INI)

24.2.2021

MNENJE

Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov

za Odbor za ekonomske in monetarne zadeve

o politiki konkurence – letno poročilo za leto 2020
(2020/2223(INI))

Pripravlavec mnenja: Andrus Ansip

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov poziva Odbor za ekonomske in monetarne zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

Enotni trg

1. poudarja, da je politika konkurence izjemno pomembna za krepitev enotnega trga, saj spodbuja konkurenco in zagotavlja poštene in enake konkurenčne pogoje za vse udeležence na trgu, vključno z mikro, malimi in srednjimi podjetji, omogoča rast inovativnih podjetij, zagotavlja svetovno konkurenčnost podjetij v EU ter tudi visoko raven varstva potrošnikov, nižje cene, boljšo kakovost in večjo izbiro;
2. poudarja, da storitve ustvarjajo 73 % BDP Evropske unije in da je enotni trg storitev manj razvit kot enotni trg za blago; meni, da lahko k okrepitvi enotnega trga digitalnih storitev prispevajo mehanizmi konkurenčnega prava in predhodno urejanje;

Varstvo potrošnikov

3. zlasti poudarja, da se politika konkurence in politika varstva potrošnikov dopolnjujeta, saj je cilj obeh varstvo potrošnikov, zagotavljanje celovitosti enotnega trga in pomoč pri ustvarjanju enakih konkurenčnih pogojev za podjetja;
4. poudarja, da morata bistvena vidika politike konkurence, praks izvrševanja in vse prihodnje sektorske zakonodaje ostati blaginja potrošnikov in preprečevanje oškodovanja potrošnikov, tako na spletu kot drugje, da bi dosegli vedno višjo raven varstva in blaginje potrošnikov;
5. poudarja, da je Komisija novo agendo za potrošnike predstavila kot cilj, v okviru katerega si želi tudi v prihodnje prizadevati za boj proti potrošniškim prevaram, nepoštenim tržnim praksam in goljufijam;
6. želi opomniti, da Listina Evropske unije o temeljnih pravicah določa, da morajo politike Unije zagotavljati visoko raven varstva potrošnikov;
7. poudarja, da so pravila o konkurenci, blaginja potrošnikov in vprašanja glede trajnosti med seboj tesno povezani in da se ne sme zanemariti negativnih zunanjih učinkov, povezanih z nekaterimi vrstami proizvodnje; zato poziva Komisijo, naj oceni, kako lahko politika konkurence dodatno prispeva k ciljem trajnostnega razvoja, Pariškemu sporazumu o podnebnih spremembah in evropskemu zelenemu dogovoru;

Digitalna preobrazba

8. je seznanjen s spremembami, s katerimi se srečujejo podjetja in potrošniki zaradi digitalne preobrazbe, in pozdravlja, da se Komisija osredotoča na posodobitev politike konkurence, da bi se ustrezno spoprijela z resnimi težavami in nedelovanjem trga v digitalnem sektorju;
9. ugotavlja, da se je Komisija odločila, da ne bo objavila predloga za novo orodje za konkurenco, in v zvezi s tem poudarja, da z veljavnimi pravili o nadzoru nad

združitvami ni mogoče obravnavati t. i. plenilskih prevzemov s strani prevladujočih akterjev na digitalnih trgih;

10. poudarja, da je cilj politike konkurence, ki ima pomembno vlogo tudi v sodobni industrijski politiki Unije, prispevati k večji inovativnosti in s tem tudi konkurenčnosti evropskih podjetij na enotnem trgu in na mednarodni ravni;

Predhodna regulacija vratarjev

11. opozarja, da je zagotavljanje učinkovitega urejanja digitalnih trgov ena glavnih pristojnosti Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov; v zvezi s tem spominja na sprejetje uredbe o razmerjih med platformami in podjetji (Uredba (EU) 2019/1150¹) in ugotavlja, da je namen predhodnega regulativnega ukrepanja obravnavanje vrzeli pri naknadnem uveljavljanju konkurenčnega prava;
12. poudarja, kako pomembno nalogo opravljajo veliki spletni subjekti, ki delujejo kot vratarji za digitalno gospodarstvo, tudi ko gre za dostop do trgov, na katerih poteka e-trgovanje, ter tveganja in priložnosti za svobodno izbiro potrošnikov in dostop podjetij do trgov;
13. poudarja, da sedem največjih od 10 000 spletnih platform, ki sodelujejo na digitalnem trgu EU, ustvari kar 69 % vseh prihodkov v sektorju;
14. poudarja, da veljavna pravila o konkurenci ne ustrezajo potrebam pravilno delujočega enotnega trga, zato pozdravlja namero Komisije, da z ustrezno politiko konkurence odpravi nepravilnosti na digitalnem trgu, med drugim tako, da sprejme predlog akta o digitalnih trgih; poudarja, da ima predhodno urejanje pomembno vlogo pri dopolnjevanju in krepitvi naknadnega izvrševanja konkurenčnega prava;
15. ugotavlja, da morajo biti regulativne obveznosti sorazmerne in da nikakor ne smejo ustvarjati neupravičenih upravnih ovir za nadaljnjo krepitev enotnega trga in pošteno konkurenco;
16. ugotavlja, da bi bilo treba s predlaganimi pravili in boljšim pregledom zagotoviti, da bodo trgi, na katerih so prisotne velike platforme, ki delujejo kot digitalni vratarji, ostali pravični in konkurenčni za inovatorje, podjetja in nove udeležence na trgu;
17. ugotavlja, da proti uspešnim strategijam za rast ne bi smeli samodejno sprožiti korektivnih ukrepov, saj lahko te strategije ustvarjajo gospodarsko rast in koristi za potrošnike;
18. meni, da bi strogo izvajanje pravil o konkurenci koristilo poštenim udeležencem na trgu, med drugim malim in srednjim podjetjem; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj nadalje preuči, ali določene spletne platforme zlorablajo svoj prevladujoči položaj, da bi zagotovila pošteno konkurenco ter spodbudila ustvarjanje delovnih mest, inovacije in trajnostno rast;

¹ UL L 186, 11.7.2019, str. 57.

Dostop do podatkov

19. poziva Komisijo, naj zagotovi in spodbuja pošten in varen dostop do podatkov za vse udeležence na trgu, tako v aktu o digitalnih trgih kot tudi v svojih praksah uveljavljanja konkurenčnega prava, pri tem pa upošteva vprašanja zaupnosti in varovanja poslovnih skrivnosti ter ustrezno zakonodajo EU o varstvu podatkov; ugotavlja, da bi bilo treba potrošnikom omogočiti nadzor nad njihovimi podatki in jim dati dodatne pravice v smislu prenosljivosti in interoperabilnosti podatkov, kot je določeno v pravu Unije, s čimer bi zagotovili, da bo enotni trg podatkov temeljil na temeljnih vrednotah Evropske unije in na pošteni konkurenci; poleg tega poziva Komisijo, naj pri ocenjevanju tržne moči upošteva učinke dostopa do osebnih in finančnih podatkov, saj so podatki vir znatne gospodarske moči in vpliva;

Uredba o skupinski izjemi za vertikalne sporazume

20. ugotavlja, da uredba o skupinski izjemi za vertikalne sporazume ni bila ustrezno prilagojena nedavnemu razvoju trga, zlasti rasti spletne prodaje in spletnih platform; pozdravlja oceno učinka, ki jo je pred kratkim začela pripravljati Komisija, in poziva k nadaljnjim ukrepom za obravnavo tega vprašanja; poudarja, da sporazumi in pogodbene klavzule o selektivni distribuciji ne bi smeli privedi do razdrobljenosti enotnega trga, tako da bi ustvarjali ovire za čezmejno trgovino in distribucijo; meni, da segmentacija nacionalnih trgov onemogoča popolno in pošteno konkurenco v Uniji;
21. v zvezi s tem poudarja, da obstoječe ozemeljske omejitve dobave negativno vplivajo na konkurenco, kar se lahko kaže na različne načine, kot je zavračanje dobave ali grožnje, da se bo določenemu distributerju nehalo dobavljati, omejevanje količin, ki so na voljo za prodajo, nepojasnjene razlike v ponudbi proizvodov in cenah med državami članicami EU ali omejevanje možnih jezikovnih različic na embalaži proizvoda; poudarja, da ozemeljske omejitve dobave ovirajo razvoj enotnega trga in njegove potencialne koristi za potrošnike; poziva Komisijo, naj obravnava negativni vpliv obstoječih ozemeljskih omejitev dobave na konkurenco, da bi enotni trg resnično zaživel v celoti;

Uredba o geografskem blokiranju

22. je seznanjen s prvim kratkoročnim pregledom uredbe o geografskem blokiranju, ki ga je opravila Komisija, in jo poziva, naj še naprej dejavno spremlja in odpravlja neupravičeno geografsko blokiranje in druge omejitve čezmejne spletne trgovine, ki še vedno obstajajo, kot je bilo ugotovljeno v pregledu, pri tem pa naj uporablja pristop, ki je naklonjen potrošnikom in jim omogoča nemoteno nakupovanje po vsej EU; spodbuja Komisijo, naj razmisli o tem, da bi predlagala ustrezne nadaljnje ukrepe;

Izvrševanje in nadzor

23. poudarja, kako pomemben je jasen, predvidljiv in celovit okvir EU, primeren za prihodnost, za učinkovito izvrševanje in spremljanje konkurenčnega prava na ravni EU, zlasti v okviru hitro razvijajočih se trgov; poudarja tudi, da je treba skladnost določb okrepiti z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kaznimi ter da je treba zakonodajo EU v vseh državah članicah enako izvrševati; zato poziva Komisijo, naj dodatno okrepi vlogo mreže evropskih potrošniških centrov (ECC-Net) in izvede študijo

o tem, ali je potreben organ EU za varstvo potrošnikov;

24. poziva Komisijo, naj razvije jasne smernice in primere dobre prakse za izvrševanje, da ne bi prišlo do pravne negotovosti in samovoljnih odločitev, in naj prepreči razlike med državami članicami pri nadzoru nad obstoječo in prihodnjo zakonodajo;
25. ugotavlja, da so nekatere digitalne platforme kljub izrečenim kaznim večkrat kršile pravila konkurence; zato poziva Evropsko komisijo, naj preuči, ali sankcije, ki se trenutno uporabljajo, služijo svojemu namenu;

Državna pomoč

26. ugotavlja, da se je Komisija na izbruh krize zaradi covida-19 odzvala s sprejetjem začasnega okvira za državno pomoč z ukrepi za podporo gospodarstvu, in poudarja, da bi morali ti ukrepi ostati začasni;
27. poziva Komisijo, naj pravočasno izvede podrobno oceno njegovega učinka na enotni trg ter predlaga srednje- in dolgoročne ukrepe za premostitev vrzeli in v podporo evropskim podjetjem, pri čemer naj bo poseben poudarek na malih in srednjih podjetjih;
28. v zvezi s tem opozarja, da državna pomoč, ki jo v izrednih razmerah zaradi pandemije prejemajo letalski prevozniki, prispeva k zaščiti zaposlenih, vendar poudarja, da se pri tem ne sme posegati v pravice potrošnikov na enotnem trgu;
29. opozarja, da za primer nedelovanja trga obstajajo pravila EU o državni pomoči, ki podpirajo cilj politike konkurence, da bi evropska podjetja na mednarodni ravni postala bolj inovativna in konkurenčna;
30. ugotavlja, da lahko državna pomoč v obliki finančnih injekcij v izbrana podjetja izkrivi enake konkurenčne pogoje na notranjem trgu in ogroža blaginjo potrošnikov, če ni strogo v skladu s pravili EU o državni pomoči; opozarja, da je te cilje mogoče doseči tudi z drugimi sredstvi;

Globalna razsežnost

31. poudarja, da v svetovnem gospodarstvu morebitno izkrivljanje konkurence na notranjem trgu izvira iz podjetij s sedežem zunaj EU, zlasti podjetij, ki prejemajo državno pomoč ali druge subvencije; poziva Komisijo, naj sprejme ustrezne ukrepe in okrepi svetovno sodelovanje na področju konkurence, da bi zagotovila enake konkurenčne pogoje s tretjimi državami, zlasti kar zadeva državno pomoč, in zagotovi pravičen dostop do trga v vseh zadevnih sektorjih, na primer v letalskem sektorju;
32. z zaskrbljenostjo opaža, da želijo zunanji akterji v času krize zaradi pandemije čedalje bolj okrepiti in utrditi svoj vpliv v evropskih podjetjih; poziva Komisijo, naj ta trend pozorno spremlja, zlasti neposredne tuje naložbe, da bi zagotovili in ohranili celovitost enotnega trga;
33. je seznanjen z belo knjigo Komisije o zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev glede tujih subvencij; je zaskrbljen, ker je trgovinska odprtost EU, ki temelji na enakih konkurenčnih pogojih, vse bolj ogrožena na svetovni ravni; podpira namero Komisije,

da se izogne povračilnim ukrepom na svetovni ravni;

Preglednost

34. poudarja, da je treba v sektorjih, ki so bistveni za vsakdanje življenje državljanov, kot sta hrana in zdravje, v interesu potrošnikov zagotoviti pošteno konkurenco; poziva Komisijo, naj skrbno oceni obseg svojih načrtov za pojasnitev pravil konkurence v okviru strategije „od vil do vilic“ in kako bodo vplivali na gospodarsko delovanje verige preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi, pri čemer naj zlasti upošteva vpliv na male dobavitelje in kmete, da bodo lahko subjekti postali bolj trajnostni in konkurenčnejši in tako lahko v celoti izkoristili prednosti enotnega trga;
35. poziva Komisijo, naj Evropskemu parlamentu poroča o tem, kako učinkovito se v zadevah s področja protimonopolnega konkurenčnega prava EU uporabljajo strukturni korektivni ukrepi;
36. poziva Komisijo, naj v celoti upošteva priporočila Evropskega računskega sodišča, vključno s priporočilom za izboljšanje poročanja o smotrnosti njenih odločitev o izvrševanju, da se povečata preglednost in odgovornost v odnosu do Evropskega parlamenta in državljanov;
37. poziva Komisijo, naj v svoje letno poročilo o politiki konkurence vključi povzetke in statistične podatke o protimonopolnih zadevah, ki so bile sprožene in zaključene v državah članicah, po potrebi vključno z ugotovljenimi primeri dobre prakse ter skupnim zneskom glob, ki so bile naložene kartelom in so jih ti plačali;

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	22.2.2021
Izid končnega glasovanja	+ : 41 - : 0 0 : 4
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Andrus Ansip, Alessandra Basso, Brando Benifei, Adam Bielan, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoș, Markus Buchheit, Anna Cavazzini, Dita Charanzová, Deirdre Clune, David Cormand, Carlo Fidanza, Evelyne Gebhardt, Alexandra Geese, Sandro Gozi, Maria Grapini, Svenja Hahn, Virginie Joron, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Marcel Kolaja, Kateřina Konečná, Andrej Kovačev (Andrey Kovatchev), Jean-Lin Lacapelle, Morten Løkkegaard, Adriana Maldonado López, Antonius Manders, Beata Mazurek, Leszek Miller, Dan-Ștefan Motreanu, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Tom Vandenkendelaere, Kim Van Sparrentak, Marco Zullo
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Marco Campomenosi, Maria da Graça Carvalho, Krzysztof Hetman, Sven Mikser, Cvetelina Penkova (Tsvetelina Penkova), Barbara Thaler, Edina Tóth

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

41	+
ECR	Adam Bielan, Carlo Fidanza, Eugen Jurzyca, Beata Mazurek
ID	Alessandra Basso, Markus Buchheit, Marco Campomenosi
NI	Miroslav Radačovský, Marco Zullo
PPE	Maria da Graça Carvalho, Deirdre Clune, Krzysztof Hetman, Arba Kokalari, Andrej Kovačev (Andrey Kovatchev), Antonius Manders, Dan-Ștefan Motreanu, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Barbara Thaler, Edina Tóth, Tom Vandenkendelaere
RENEW	Andrus Ansip, Vlad-Marius Botoș, Dita Charanzová, Sandro Gozi, Svenja Hahn, Morten Løkkegaard
S&D	Brando Benifei, Biljana Borzan, Evelyne Gebhardt, Maria Grapini, Adriana Maldonado López, Sven Mikser, Leszek Miller, Cvetelina Penkova (Tsvetelina Penkova), Christel Schaldemose
Verts/ALE	Anna Cavazzini, David Cormand, Alexandra Geese, Marcel Kolaja, Kim Van Sparrentak

0	-

4	0
ID	Virginie Joron, Jean-Lin Lacapelle
The Left	Kateřina Konečná, Anne-Sophie Pelletier

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani